

VECİHİ HÜRKUŞ

Vecihi Hürkuş, 6 Ocak 1896 tarihinde, İstanbul'da doğdu. Üç çocuklu bir ailenin ikinci çocuğu olan Hürkuş'un babası Gümrük Müfettişi Faham Bey annesi Zeliha Niyir Hanım'dı. Genç yaşta babasının vefatı üzerine annesi tarafından yetiştirildi.

Tophane Sanat Okulu'nda güzel sanatlar eğitimi aldı. Gönüllü olarak Balkan Savaşı'na katılan Hürkuş, daha sonra I. Dünya Savaşı'nda, Bağdat cephesinde uçak mühendisi olarak görev yaptı.

1917 yılında, Kafkas Cephesi'nde bulunduğu sırada bir Rus uçağını düşürerek düşman uçağını düşüren ilk Türk pilotu ünvanını aldı. Savaşta yaralanarak Rus'lara esir düşmesine rağmen, kaçmayı başardı ve ülkesine döndü.

Kurtuluş Savaşı'na gönüllü olarak katılan Hürkuş, başarılı keşif uçuşlarının yanı sıra bir Yunan uçağını da düşürmeyi başardı. Daha sonra İzmir havaalanına inerek burayı işgalden kurtardı.

Bu başarıları üzerine TBMM tarafından kendisine İstiklal Madalyası ve üç ayrı Tasdikname verildi.

Edirne'ye kazayla düşen bir düşman uçağına adının verilmesi üzerine uçak yapma fikri aklına takılan Hürkuş, ilk Türk yapımı uçak olan Vecihi K-VI'ı imal etti. Uçağın ilk uçuşunu 28 Ocak 1925 tarihinde gerçekleştirdi.

Mustafa Kemal Atatürk'ün yönlendirmesiyle kurulan Türk Tayyare Cemiyeti'ne (TTC) katılan Hürkuş, 1931 yılında, kurum adına ilk Türkiye turunu düzenledi. Bunu aynı yılın sonlarında yapılan ve Ankara, Konya, İzmit, İstanbul gibi birçok şehri kapsayan ikinci uçak turu izledi.

21 Nisan 1932 tarihinde, Sivil Tayyare Mektebi'ni kurdu. 1933 yılında Nuri Demirağ tarafından finanse edilen Vecihi K-XVI adlı uçağı tasarladı. 1937 yılında Türk Hava Kurumu, Hürkuş'u mühendislik eğitimi alması için, Almanya'daki mühendislik okula gönderdi. 1939 yılında mezun olarak ülkesine dönen Hürkuş'a iki yılda mühendis olunmasının imkansızlığı gerekçesiyle uçak mühendisi ruhsatı verilmedi.

Türkiye'nin ilk sivil hava yolu şirketi olan Hürkuş Hava Yolları'nı 29 Kasım 1954'de kuran Hürkuş, THY'nin elden çıkarttığı uçakları alıp onararak filosunu kurdu. Fakat uçaklarına düzenlenen sabotajlar, uçuşlarının gerekçesiz yere iptal edilmesi gibi sebeplerden dolayı bu projesini verimli bir şekilde sürdüremedi.

Hayatının son yıllarını büyük maddi sıkıntılar içerisinde geçiren Hürkuş, 16 Temmuz 1969 tarihinde, geçirdiği beyin kanaması sonucu kaldırıldığı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Hastanesi'nde vefat etti.